

MN 2019/0078.1

Tillsynsplan 2020 med behovsutredning för åren 2020-2022

Miljönämnden

2019-12-02

Innehållsförteckning

Tillsynsplan 2020 med behovsutredning för åren 2020-2022	1
Innehållsförteckning	2
Förtätning av staden utmanar – högre nyttjandegrad och samtidigt plats för dagvatten, buller, biologisk mångfald... ..	1
Utmaningar	2
Miljönämndens uppdrag	3
Tillsynsuppdraget – offentlig kontroll och myndighetsutövning	3
Målstyrning i miljöarbetet.....	4
Nationella miljökvalitetsmål	4
Agenda 2030 och de Globala målen	4
Skånes prioriteringar.....	5
LundaEko II.....	5
Miljöbalken kräver en samlad behovsutredning	6
Tillsynsplan	8
Planering och prioritering av tillsynsarbetet.....	8
Grunder för den löpande tillsynen.....	9
Tillsynsprojekt	9
Miljöskydd	10
Branscher av särskilt intresse under 2020	11
IED	11
Avloppsreningsverk.....	11
Infrastrukturprojekt	11
Större enskilda objekt och verksamheter	12
Bergtäktverksamhet	12
Enskilda avlopp.....	12
Tandläkare.....	13
Areella näringar	13
Avfall och deponier	13
Förorenade områden och masshantering vid exploateringar och byggentreprenader	13
PCB	14
Sprängämnesprekursorer.....	15
Köldmedier	15
Projekt inom Miljösamverkan Skåne	15
Miljöövervakning, naturvård och strandskydd.....	16
Miljöövervakning	16
Vattenövervakning	16
Luftövervakning och luftkvalitet	16
Områdesskydd, naturvård och strandskydd	17
Livsmedel	18
Effekt mål för livsmedelskontrollen	19
Nationella kontrollmål för kontrollen 2020	19
Kontroll av operativa mål 2020	19
Ny lagstiftning för livsmedelskontrollen 2020	19
Hälsoskydd.....	20
Tillsynsområden av särskilt intresse under 2020	20
Bostadsärenden	20

Skolor	21
Radon	21
Tobakstillsyn.....	21
Nöjes- och danslokaler	21
Miljöstrategiskt och kommuninternt arbete	22
Miljöstrategiskt arbete.....	22
Samhällsplanering	22
Vattendirektivet och Lunds Vatten	23
Kemikalieplan	23
Omgivningsbuller	24
Miljöanpassad upphandling	24
Energitillsyn.....	25
Kommuninternt arbete	26
IT, Kommunikation och kvalitetsutveckling.....	26
Uppgradering av verksamhetssystem EDP MiljöReda till EDP Vision Miljö	26
Servicemätning – Insikt	26
Företagsklimat.....	26
Storstadsproblematik, krisledning samt katastrofplanering	26

Förtätning av staden utmanar – högre nyttjandegrad och samtidigt plats för dagvatten, buller, biologisk mångfald...

Exploateringstrycket i Lunds kommun är högt och kan förväntas vara så under lång tid framöver. Behovet av bostäder är stort, så även arbetsplatser. Kraven på att hushålla med åkermark och resurser har därtill skärpts. Staden ska därför växa genom förtätning av befintliga stadsmiljöer, inifrån och ut.

Den höga tillväxten innebär betydande utmaningar när nu framtidens Lund planeras. Kraven på en hållbar samhällsplanering är höga och ett antal viktiga frågor behöver övervägas. Hur kan vi bo tätt men ändå ha mycket grönska runt oss? Hur skapar vi ett Lund som tilltalar många med goda boendemiljöer? Lund behöver bli en grönare kommun där de gröna och blå strukturerna utvecklas för att möta förväntade klimatförändringar samtidigt som de rekreativa värdena och den biologiska mångfalden kan öka. Kloka avvägningar mellan bostäders ökade bullerexponering och stadens utveckling behöver göras.

Inom kommunen arbetas intensivt med planeringen inför omvandlingen av gamla industriområden till nya stadsdelar och för en framtida flytt av Källby avloppsreningsverk. Trafikverket driver flera stora infrastrukturprojekt som berör Lunds kommun, bland annat nya trafikplatser längs E22 (Ideon och Lund Södra) och järnvägsplaner för utbyggnad till fyra spår sträckan Lund-Flackarp samt för en ny höghastighetsbana sträckan Hässleholm-Lund.

Genomförande av de stora statliga infrastrukturprojekten ställer helt nya krav på samordning mellan kommunens olika förvaltningar. För att kommunens beslutsunderlag ska bli så bra som möjligt krävs att berörda förvaltningar har ett nära samarbete och att kommunens samlade kompetens samordnas och nyttjas. Kommunens genomslagskraft i yttranden och som förhandlingsmotpart ökar väsentligt om kommunen förmår att uttala sig samlat, tydligt och välmotiverat.

Den snabba strukturomvandlingen av staden, men även förändringar som drivs av en ökad digitalisering i samhället, innebär förändrade förutsättningar för företag och näringsliv. Detta sätter även avtryck i miljönämndens tillsynsverksamhet. Strukturomvandlingen innebär att traditionell industri trycks bort och tvingas hitta nya etableringar. Företag som har en stark koppling till Lund kanske hittar nya lokaliseringar, i en del fall väljer företagen dock att lämna kommunen eller att lägga ner verksamheten.

Lund skapar framtiden - med kunskap, innovation och öppenhet. Denna vision definierar kommunens varumärke men belyser samtidigt det faktum att Lunds kommun är inne i en period med stora förändringar.

Utmaningar

Samhällsplaneringen har blivit alltmer komplex och kräver strukturerad samordning tidigt i planprocessen mellan berörda förvaltningar och övriga aktörer. Viktiga frågeställningar behöver hanteras och prioriteras i ett tidigt skede samtidigt som rättssäkerheten för berörda aktörer behöver säkerställas. Det höga exploateringsstrycket är positivt då projekten ofta bidrar till att exempelvis förorenade områden saneras, men samtidigt bidrar exploateringen till flera nya problemområden. Klagomål på byggbuller, byggtrafik och damning, finpartiklar som snabbt avrinner till vattendragen och stör vattenlevande organismers livsmiljöer. Hur hittar man avsättning för de stora mängder schaktmassor som uppkommer? Genomförandet av Trafikverkets stora infrastrukturprojekt genom Lunds kommun accentuerar denna problematik.

Omvandlingstakten och ett stort ärendeflöde kräver att miljöförvaltningens organisation är flexibel och kan agera snabbt. Organisationen behöver också ha förmåga till tidig och god dialog med verksamhetsutövare, exploatörer och entreprenadföretag.

Allt fler människor på liten yta genererar fler störningar samtidigt som traditionella tillsynsärenden kopplade till industriell verksamhet minskar. Tillsynsverksamheten förutsätter en viss grad av självfinansiering via tillsynsavgifter. Den pågående strukturomvandlingen inom näringslivet i Lund kan snabbt förändra nämndens ekonomiska förutsättningar.

I samband med visionsprojektet *Ett Lund* identifierades behov av att förbättra kommunens styrningsprocesser och ett antal förvaltningssamordnande råd har inrättats. Detta är i grunden positivt men medför ett ökat administrativt arbete. Strategiska planeringsfrågor och kommuninternt arbete, drivet av ett snabbt växande Lund, tar alltmer av nämndens resurser i anspråk.

Miljönämnden lägger stor vikt vid tillgänglighet, service och kommunikation. Trenden i samhället går mot en högre grad av digitalisering. Förvaltningen arbetar därför med till exempel utveckling av e-tjänster och lättillgänglig information via Lund.se. Förvaltningen ser också över sina processer samt byter till ett nytt modernt verksamhetssystem för en effektivare administration av tillsynsverksamheten.

Miljönämndens uppdrag

Miljönämnden i Lunds kommun ansvarar för tillsynen i kommunen enligt livsmedelslagstiftningen, delar av strålskyddslagen och lagen om tobak och liknade produkter, smittskyddslagstiftningen, lagen om sprängämnesprekursorer och miljöbalken (inklusive tillsynen av strandskyddet) samt i övrigt fullgör kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Tillsynsansvaret är beskrivet genom reglemente för miljönämnden antaget av kommunfullmäktige den 24 september 2015, § 175.

Miljönämndens uppgift är att kontrollera att gällande bestämmelser följs men även att ge råd och stöd till fastighetsägare, verksamhetsutövare och kommuninvånare. I miljönämndens uppdrag ingår även framåtsyftande miljöstrategiskt arbete med sikte på att bygga ett långsiktigt robust och hållbart samhälle. Miljönämnden deltar aktivt i samhällsplaneringen och bevakar att hänsyn tas till miljöbalkens regelverk så att samhället kan uppnå nationella miljö kvalitetsmål och -normer men även regionala och lokala miljömål.

Miljönämnden är delaktig i ett antal samverkansorgan, exempelvis Sveriges miljökommuner, Skånes Luftvårdsförbund, Miljösamverkan Skåne samt Skånes miljö- och hälsoskyddsförbund (SMHF), som syftar till att bevaka och tillvarata kommunala intressen i miljörelaterade frågor samt att övervaka och förbättra miljö tillståndet.

Tillsynsuppdraget – offentlig kontroll och myndighetsutövning

Med tillsyn avses offentlig kontroll av olika verksamheters efterlevnad av den lagstiftning och de regelverk som faller inom miljönämndens ansvarsområde. Tillsynen utgör myndighetsutövning och riktas mot den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd.

Den planerade tillsynen kan bedrivas genom inspektion på plats, genom granskning av olika dokumentationer eller genom kontakter och annan uppföljning. Hit räknas även planering inför inspektioner, framtagande av informationsmaterial, granskning av rapporter, handläggning av anmälningsärenden m.m.

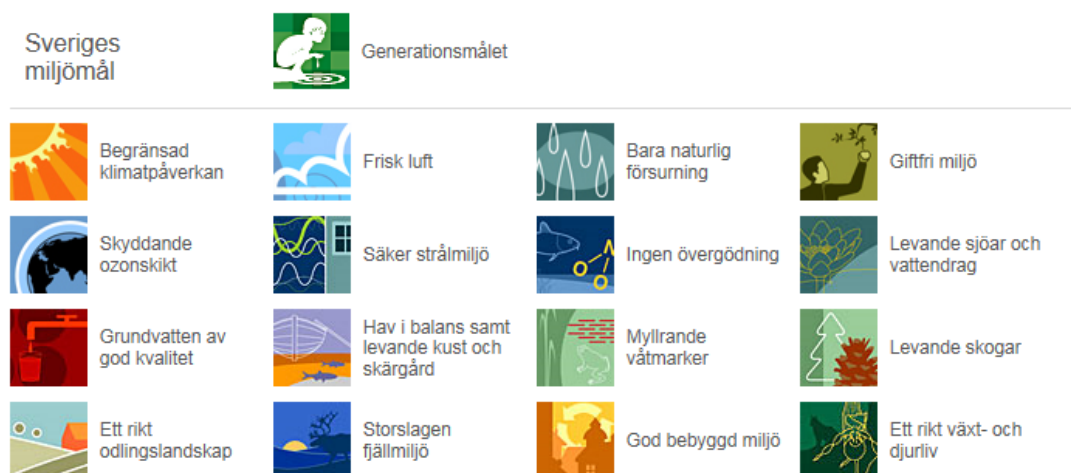
Miljöförvaltningen hanterar även en stor mängd ärenden som inte inryms i den planerade tillsynen. Hit räknas bland annat handläggning av klagomålsärenden och olika typer av anmälnings- eller tillståndsärenden.

I tillsynsansvaret ingår att bedöma om det finns brister i en verksamhet, följa upp dem samt ställa krav på att bristerna åtgärdas. Konstaterade brister korrigeras genom rådgivning, information eller förelägganden. Vissa överträdelse ska enligt lagstiftningen påföras miljö sanktionsavgifter och vid misstanke om brott ska polismyndigheten kontaktas eller en åtalsanmälan lämnas in till åklagarmyndigheten.

Målstyrning i miljöarbetet

Nationella miljö kvalitetsmål

De *nationella miljö kvalitetsmålen* är beslutade av riksdag och regering och är Sveriges riktmärken för vad som krävs för att vi ska kunna lösa våra miljöproblem nu och inte lämna över dem till kommande generationer. Det finns ett generationsmål samt 16 miljö kvalitetsmål:

Agenda 2030 och de Globala målen

Under 2015 antog FN:s generalförsamling en historisk resolution, *Agenda 2030 för hållbar utveckling*. Agendan innebär att alla 193 medlemsländer i FN förbundit sig att arbeta för att uppnå en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar värld till år 2030. Agendan innehåller 17 mål och 169 delmål, som i Sverige kallas de Globala målen.

Regeringens ambition är att Sverige ska vara ledande i genomförandet av agendan och en handlingsplan antogs i juni 2018. Genomförandet innebär en successiv omställning av Sverige som modern och hållbar välfärdsstat, på hemmaplan och som del av det globala systemet.

Skånes prioriteringar

Skånska åtgärder för miljömålen 2016-2020 är ett regionalt åtgärdsprogram för att öka förutsättningarna att nå miljökvalitetsmålen och en hållbar utveckling i Skåne län. Följande fem utmaningar anses vara särskilt viktiga för miljöarbetet i Skåne:

- Hållbara transporter i Skåne
- Hänsyn till Skånes hav, sjöar och vattendrag
- Hushållning med Skånes mark- och vattenresurser
- Skydd av Skånes natur- och kulturvärden
- Hållbar konsumtion i Skåne

LundaEko II

Lunds kommuns program för ekologiskt hållbar utveckling, *LundaEko II*, bygger på de nationella miljökvalitetsmålen. Visionen utgår från Lunds kommuns vision samt Brundtland-kommissionens definition av hållbar utveckling.

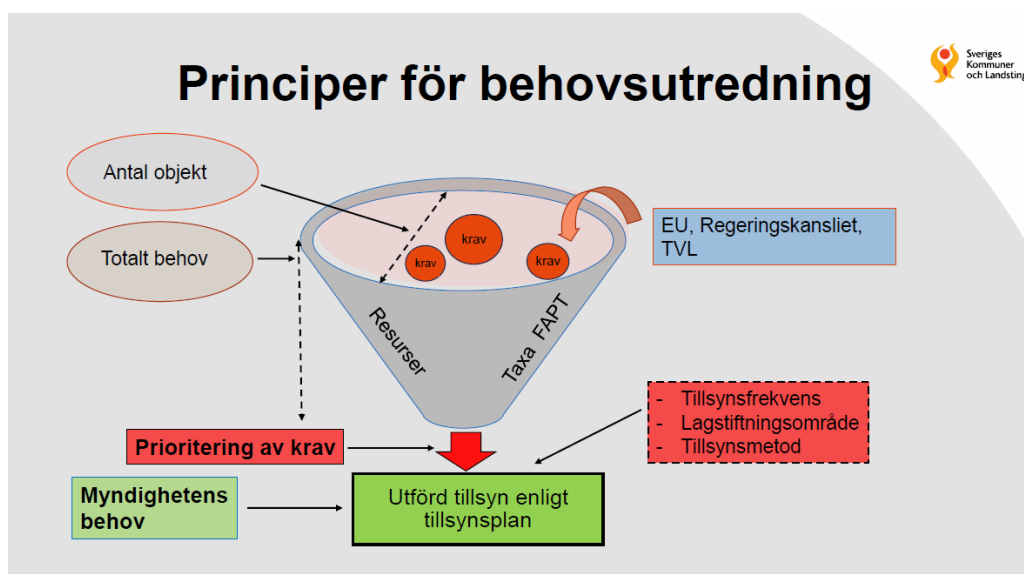
Utifrån dessa mål har Lunds kommun formulerat åtta prioriterade områden:

- Engagera flera
- Hållbar konsumtion
- Minskad kemikaliebelastning
- Minskad klimatpåverkan
- Klimatanpassning
- Hållbar stadsutveckling
- Biologisk mångfald och ekosystemtjänster
- Friskt vatten och frisk luft

Miljöbalken kräver en samlad behovsutredning

Enligt miljötillsynsförordningen (2011:13) ska en operativ tillsynsmyndighet ha en utredning om tillsynsbehovet för myndighetens hela ansvarsområde enligt miljöbalken. Behovsutredningen ska sträcka sig över tre år och ses över minst en gång varje år.

Tillsynsmyndigheten ska även föra register över tillsynsobjekt som behöver återkommande tillsyn. Den utsedda myndigheten har ansvar för att avsätta tillräckliga resurser och att ha personal med tillräcklig kompetens för att utföra den tillsyn som behövs inom kommunen.

Utifrån behovsutredningen, registret och de prioriteringar som görs ska tillsynsmyndigheten för varje verksamhetsår upprätta en samlad tillsynsplan för tillsynen enligt miljöbalken. För att få en samlad bild över helheten har miljöförvaltningen valt att göra en behovsutredning som inkluderar samtliga de tillsynsområden som ingår i nämndens ansvarsområde.

Resultatet av tillsynsbehovsutredningen är en beskrivning av det årliga behovet av tillsynstid och därmed ett underlag för behovet av handläggares resurser. Utredningen ligger till grund för den framtida planeringen av miljönämndens verksamhet så att den kan bedrivas effektivt och ändamålsenligt samt möta omvärldens behov av information inom verksamhetsområdet.

Förvaltningen har sammanställt en behovsutredning för åren 2020-2022, och utifrån denna tagit fram en plan för den tillsyn som planeras genomföras 2020. I planen ingår även en uppskattning av viss övrig tillsyn (oplanerad) och tillsynsrelaterat arbete samt redovisning av prioriterade tillsynsprojekt. Uppskattningen baseras på erfarenheter från tidigare år samt omvärldsfaktorer som kan medföra ett ökat antal inkommande ärenden. Eftersom den oplanerade tillsynen är händelsestyrd så kan stora avvikelser från beräknat behov även komma att påverka den planerade tillsynen och därmed även kommande års behov.

Kommunens starka tillväxt innebär att alltmer av nämndens resurser tas i anspråk för deltagande i kommunövergripande projektgrupper och utredningar. Ett ökat fokus mot strategiska planeringsfrågor är en trend som förvaltningen bedömer kommer att vara bestående under överskådlig tid och nödvändigt om kommunen ska kunna uppfylla nationella mål om en långsiktigt hållbar samhällsbyggnad och stadsutveckling.

Miljöförvaltningen förväntas ha 24 handläggartjänster på heltid under 2020. Lite drygt 1 000 timmar per handläggare och år bedöms kunna avsättas för planerad tillsyn. Under 2020 planeras för 26 396 tillsynstimmar.

Behovsutredningen tillsammans med den framtagna tillsynsplanen visar att miljönämnden uppfyller lagkraven avseende grundläggande och nödvändiga resurser för att kunna utöva tillsyn över de tillsynsobjekt som bedriver verksamhet i kommunen.

Avvikelsen mellan uppskattade behov och tillgängliga resurser är hanterbar för den planerade tillsynen under 2020. För att kunna möta framtida behov med ett ökat fokus mot strategiska planeringsfrågor med detaljplaner och bygglovsremisser, ett högre ärendeflöde samt för att säkerställa en långsiktigt hållbar utveckling i kommunen behöver dock miljönämnden tillföras resurser på sikt.

Uppskattat tillsynsbehov 2020	26 376 timmar
Planerad tillsyn 2020	26 396 timmar
Tillgängliga resurser 2020	~25 000 timmar

En detaljerad tabell med fördelningen av tillsynstimmar 2020 och det uppskattade tillsynsbehovet redovisas sist i detta dokument. I tabellen anges den tid som miljönämnden avser att avsätta för respektive typ av verksamhet under 2020.

Tillsynsplan

Tillsynsplanen beskriver vilka områden som anses vara i störst behov av insatser under det kommande året, vilka mål man önskar uppnå samt vilka metoder som kommer att användas. Tillsynsplanen är uppdelad i olika tillsynsområden. Vissa verksamheter kan placeras inom mer än ett område, fördelningen har då gjorts utifrån en bedömning av verksamhetens huvudsakliga miljö- eller omgivningspåverkan.

Tillsynsarbetet kan påverkas av inkommande ärenden såsom klagomål, ansökningar, anmälningar, projekt och remisser från andra instanser och myndigheter. Den tid som i verkligheten tas i anspråk för de olika tillsynsområdena kan således variera gentemot den lagda planen och leda till att det totala tillsynsbehovet avviker.

För att ge en heltäckande bild av miljönämndens breda uppdrag innehåller tillsynsplanen även en redovisning av de resurser som avsätts för olika former av miljöstrategiskt arbete, miljöövervakning, kvalitetsutveckling och IT/digitalisering/kommunikation, samt deltagande i projektgrupper kopplade till samhällsplanering och infrastruktur. När det gäller livsmedelstillsynen finns krav på att en flerårig kontrollplan ska fastställas separat av miljönämnden, för att få en helhetsbild redovisas dock denna tillsyn även i miljönämndens totala tillsynsplan.

Planering och prioritering av tillsynsarbetet

Miljönämndens politiska styrning och prioriteringar sätter ramarna för tillsynsverksamhetens inriktning. Nämnden får dock inte åsidosätta gällande lagstiftning. Därutöver ska hänsyn tas till de globala och nationella målen/miljökvalitetsmålen, prioriteringar i länet och kommunens eget miljöprogram, *LundaEko II*.

Målen visar vad man vill uppnå med tillsynen medan lagstiftningen anger de krav som ska uppfyllas för att man ska kunna uppnå målen.

Förvaltningens handläggare gör en bedömning inom sina respektive tillsynsområden var de största miljöproblemen finns samt var man kan förvänta störst effekt av åtgärder. Bedömningen grundar sig på handläggarnas erfarenhet av tillsynsinsatser, nya forskningsrön samt inkommande ärenden. Om det inkommer många klagomål riktade mot en viss typ av verksamhet eller inom ett visst geografiskt område i kommunen kan det bli aktuellt att lägga ett större fokus på detta område under nästkommande år. Det är dock miljönämndens ansvar att prioritera inom vilka områden som behovet av insatser är som störst.

Grunder för den löpande tillsynen

Tillsyn av fasta objekt sker delvis enligt en prioritering som utgår från taxan för tillsyn enligt miljöbalken. De flesta tillsynsobjekt betalar varje år en fast avgift för tillsynen och miljönämnden har en skyldighet att utföra tillsyn i motsvarande omfattning. I avgiften räknas in all tid som förväntas krävas av ett objekt, allt från besök på plats till handläggning av miljörapporter och anmälan om ändringar i verksamheten.

Den offentliga kontrollen av livsmedel och livsmedelsföretag ska vara riskbaserad och utföras regelbundet. Kontrollfrekvensen ska stå i proportion till riskerna i aktuell verksamhet. Hänsyn ska tas till resultaten av livsmedelsföretagens egna rutiner för säkra livsmedel. Kontrollen ska alltså vara både riskbaserad och behovsanpassad och riktas in där behovet är störst.

Tillsynsprojekt

Miljöförvaltningen deltar ofta i olika nationella tillsynsprojekt och projekt som tas fram inom Miljösamverkan Skåne. Dessa projekt prioriteras ofta eftersom det är ett effektivt sätt att bedriva tillsyn. Nationella och regionala projekt har stor genomslagskraft och är oftast mer tidsoptimerade än egeninitierade projekt. Nyttan med projekten är ökad samsyn mellan deltagande kommuner och att höja handläggarens kompetens. För de verksamheter som väljs ut innebär det också att upplevda skillnader i tillsynen mellan olika kommuner minskas.

Miljöskydd

Här beskrivs miljönämndens arbetsuppgifter inom miljöskyddsområdet. Fasta objekt har vanligen tilldelats en fast årsavgift vilket även anger hur många tillsynstimmar som objekten beräknas kräva årligen. Denna tid ska dock ses som ett genomsnittligt behov under en längre period och tillsynstiden för ett enskilt år kan variera gentemot taxan. Objekt som saknar fast årsavgift debiteras timvis efter nedlagd tillsynstid. Detta gäller huvudsakligen mindre verksamheter som inte är i behov av särskilt omfattande tillsyn.

A- och B-anläggningar är tillståndspliktiga och har prövats vid antingen mark- och miljödomstolen eller hos miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen Skåne. Lunds kommun har ansökt och beviljats överlåtelse av tillsynen vid 32 B-anläggningar och en A-anläggning av Länsstyrelsen Skåne. Dessa utgör samtliga tillståndspliktiga verksamheter i kommunen med undantag för ESS. Tillstandsobjekten ska besökas årligen och de har krav på sig att årligen skicka in en miljörapport. Miljörapporten redovisar hur företaget uppfyller tillstandsbeslutets villkor samt verksamhetens miljöpåverkan och den ska granskas av miljönämnden.

I kommunen finns 86 C-anläggningar. Dessa är anmälningspliktiga hos miljönämnden men har inte krav på sig att skicka in en årlig miljörapport. Vissa branscher eller objekt är dock ålagda att skicka in en årlig enklare version av miljörapport.

U-objekt är verksamheter som varken är tillstånds- eller anmälningspliktiga. Många branscher innehåller huvudsakligen U-objekt och har en stor omsättning av verksamheter. Inventering inom dessa branscher sker kontinuerligt, under hösten 2019 räknas till cirka 200 U-objekt samt ca 300 lantbruk.

Miljöfarlig verksamhet	Miljöfarlig verksamhet	Kemisk verksamhet	Områdesskydd/övrigt
Fordonbranschen	Förorenade områden	Plasttillverkning	Miljöövervakning Vatten
Byggbranschen	Förorenade byggnader	Kemikalietillverkning	Miljöövervakning Luft
Verkstadsindustri	Deponier	Färgtillverkning	Strandskydd
Avloppsreningsverk	Avfallsanläggningar	Grafik och foto	Naturvård
Enskilda avlopp	Nedskräpning	Köldmedier	Detaljplaner och bygglov
Värmepumpar	PCB	Läkemedel/Bioteknik	Utsläpp och olyckor
Täkter	Jordbruk	Cisterner	Energitillsyn
Tvätterier	Skjutbanor	Laboratorier	Dagvatten
Motorsport-/skjutbanor	Slamspridning	Kemisk verksamhet	
Vindkraftverk	Bekämpningsmedel	Sprängämnesprekursorer	
Tandläkare	Golfbanor		
Livsmedelsindustrier	Förbränningsanläggningar		

Branscher av särskilt intresse under 2020

IED

Industriutsläppsbestämmelserna (IED) innebär skärpta krav för vissa typer av verksamheter att tillämpa bästa tillgängliga teknik (BAT) och att redovisa utsläpp av föroreningar. Så kallade BAT-slutsatser med utsläppsvärden blir bindande krav som industriutsläppsverksamheter ska följa. Enligt industriutsläppsdirektivet definieras en IED-anläggning som en fast, teknisk enhet inom vilken en eller flera av de verksamheter som anges i direktivets bilagor bedrivs, liksom all annan därmed förknippad verksamhet på samma plats som tekniskt sett är knuten till de verksamheter som anges i dessa bilagor och som kan påverka utsläpp och föroreningar.

Fem av de tillståndspliktiga tillsynsobjekten i kommunen omfattas av industriutsläppsdirektivet. Samtliga IED-objekt har en tillsynsplan med en tillsynsfrekvens på minst en gång per år. Förvaltningen bevakar och tillämpar BAT-slutsatserna i den löpande tillsynen.

Avloppsreningsverk

Lunds kommun och VA SYD har fattat ett inriktningsbeslut som syftar till en framtida nedläggning av Källby avloppsreningsverk. VA SYD driver ett stort utredningsarbete som syftar till att bygga ut och modernisera Sjölunda avloppsreningsverk i Malmö och anlägga en ny överföringsledning från Lund. En ny pumpstation med utjämningsmagasin kan komma att anläggas vid Källby. Projektet studerar också konsekvenserna för Höje å med omgivande naturmiljö, då inget renat avloppsvatten efter en nedläggning kommer att tillföras ån. Då Källby avloppsreningsverk börjar bli ålderstiget med ett bedömt ökat underhållsbehov finner miljöförvaltningen att det kan vara angeläget med en skärpt tillsyn framöver.

Infrastrukturprojekt

Trafikverkets stora infrastrukturprojekt genom Lunds kommun medför att kommunens förvaltningar behöver avsätta mycket resurser för att genomföra och bidra till en mängd olika utredningar. Utredningsarbete avseende en ny höghastighetsjärnväg har påbörjats och redan påbörjade projekt (4 spår Lund-Flackarp och utbyggnad av E22) kommer att detaljprojekteras. Miljöförvaltningen deltar aktivt i den kommuninterna projektsamordningen kring dessa projekt.

Förvaltningen agerar även självständigt som tillsynsmyndighet och ser ett ökat tillsynsbehov framöver då pågående utbyggnadsprojekt av järnvägar och vägar genererar anmälningsärenden kring hantering av förorenad mark och schaktmassor m.m. Vidare bedöms klagomål avseende buller, stoft och trafik öka i antal.

Anläggningsarbetena för spårvägsprojektet från Clemenstorget upp till Brunnhög och ESS är på väg att färdigställas och nu påbörjas ett antal andra större exploateringsprojekt och entreprenadarbeten inom Brunnhögsområdet. Stora entreprenadprojekt genererar generellt mycket frågor kring trafik, buller, masshantering och markföroreningar.

Större enskilda objekt och verksamheter

ESS-anläggningens etablering fortskrider och miljöförvaltningen följer pågående prövningsprocesser hos Strålsäkerhetsmyndigheten och deltar i övrigt i prövnings- och tillsynsfrågor kopplade till anläggningen. Forskningsanläggningen Max IV har tagits i drift och miljönämnden har prövat verksamheten som en C-anläggning.

Försvarens verksamhet i kommunen, Södra skånska regementet P7 med garnison och övningsverksamhet på Revingehed, är under stark uppbyggnad igen efter en kraftig nedbantning de senaste decennierna.

För att öka Sveriges militära förmåga kommer Försvarens makt under maj och juni 2020 att genomföra försvarsmaktsövningen Aurora 20. P7 är värd och ansvarig för genomförandet av denna nationella övning där de olika försvarsgrenarna, delar av totalförsvaret och andra länder kommer att öka förmågan att tillsammans möta ett angrepp mot Sverige. Med övningsmoment över hela Sverige kommer Aurora 20 bli större och mer omfattande än föregångaren Aurora 17 – den då största svenska övningen i sitt slag på mer än 20 år.

Försvarispektören för hälsa och miljö (FIHM) ansvarar för den operativa tillsynen, det är dock troligt att kommunen och FIHM framöver behöver bygga upp bättre kontaktytor och samarbeten för att hantera frågor som kan hamna i en "gråzon".

Bergtäktverksamhet

De fyra bergtäkterna i kommunen har initierat nya tillståndsansökningar vid mark- och miljödomstolen för att få utökade täktillstånd. Ansökningsförfarandet, med ett stort antal inlagor och utredningar, är mycket omfattande till sin natur och dessa ärenden innebär att väsentligt större resurser än normalt behöver avsättas för yttranden och domstolsförhandlingar.

Enskilda avlopp

VA-utbyggnadsplanen är en hjälp vid prioritering av i vilken ordning områden skall åtgärdas. Under 2020 fortsätter arbetet med att åtgärda bristfälliga avloppsanläggningar.

Tandläkare

Miljöförvaltningen utövar regelbunden tillsyn vid tandvårdskliniker. Därutöver handläggs avhjälpandeåtgärder vid nedläggning av sådan verksamhet. Under 2019-2020 bedrivs en kampanj i syfte att minska utsläpp av kvicksilver från tandvårdskliniker till det kommunala spillvattennätet.

Areella näringar

Tillsyn av lantbruk, djurhållande gårdar, golfbanor och plantskolor sker regelbundet. Frekvensen mellan tillsynsbesöken varierar mellan 1-6 år beroende på förväntad miljöpåverkan.

Avfall och deponier

Åtgärdsarbetet för förbättrad täckning på Rögleddeponin har kommit drygt halvvägs. Tillgången till lämpliga jordmassor av rätt kvalitet att täcka med är starkt beroende av geografiskt närliggande exploateringsprojekt. Arbetet kommer att fortsätta under hela 2020.

Åtgärder avseende den gamla deponin i den blivande Tegelbruksparken i Dalby påbörjades under 2019 och fortsätter under 2020.

Förorenade områden och masshantering vid exploateringar och byggentreprenader

Trots en allmän nedgång i samhällsekonomi bedöms Lunds kommun fortfarande vara attraktivt för exploatering och förtätning. Antalet ärenden inom området har dock en stark följsamhet med rådande byggkonjunktur. Erfarenhetsmässigt vet förvaltningen att mark- och exploateringsarbeten genererar en hel del tillsynsarbete med frågor kring masshantering, markundersökningar, saneringar, buller, damning och dagvattenhantering.

Antalet anmälningsärenden om avhjälpandeåtgärder av föroreningskada beräknas öka under 2020. Initiala markundersökningar har påbörjats inom omvandlingsområdet Västerbro och detta beräknas öka under 2020 då planläggningen fortgår och närmar sig fastställande. Den fördjupade översiktsplanen för Källby har varit ute på remiss och beräknas tillsammans med Västerbro kräva stora resurser i och med att de berörda industriområdena har funnits länge och de verksamheter som historiskt bedrivits inom områdena oftast har orsakat markföroreningar. Nämndens förebyggande arbete genom tidigt deltagande i exploateringsprocessen har fått ökad betydelse och tar mer och mer resurser i anspråk.

Den före detta kemptvätten på fastigheten Dammen 3 i Dalby är utpekad som en av Skånes mest förorenade fastigheter. En privat aktör äger fastigheten men Lunds kommun har tagit på sig huvudmannaskap för bidragsansökan och eventuella bidragsfinansierade avhjälpandeåtgärder. Under 2020 ska Tekniska förvaltningen ta ställning till ett underlag som togs fram 2019 över hur projektet kan drivas vidare. Miljöförvaltningen är angelägen om att avhjälpandeåtgärder kommer till stånd då detta område är utpekad som Lunds mest förorenade område.

Under året kommer ett arbete för att ta fram en handlingsplan för ett mer strategiskt arbetssätt för tillsyn av kommunens utpekade prioriterade förorenade områden att initieras. Handlingsplanen syftar till att ge miljönämnden ökade möjligheter att påbörja en mer strategisk tillsyn av områden där störst risk för föroreningar föreligger. Detta i syfte att minska belastningen av förorenande ämnen till mark och vatten i enlighet med miljömålet Giffri miljö och Vattenmyndighetens åtgärdsprogram för vatten (åtgärd 1).

I arbetet ingår bl.a. att identifiera vilka prioriteringsgrunder som bör vara styrande i arbetet med kommunens förorenade områden som i länsstyrelsens inventering (MIFO Fas 1) och branschklassning bedömts utgöra mycket stor risk eller stor risk för föroreningar. Handlingsplanen kommer bestå av en lägesbeskrivning av kommunens förorenade områden, prioriteringsgrunder, mätbara lokala mål, ansvarsfördelning inom kommunen, tidsplan och behovsutredning.

Med anledning av det stora antalet bilbränder under 2019 påbörjades en tillsyn av räddningstjänstens hantering av släckvatten i samband med räddningsinsatser. Denna tillsyn kommer att fortsätta under 2020 men även utökas avseende hantering av brandskum (PFAS-ämnen) på anläggningen och omhändertagande av brandskum vid rengöring av släckutrustning efter insatser i enlighet med åtgärdsprogram för vatten (åtgärd 1).

PCB

Pågående och kommande PCB-saneringar kontrolleras och följs upp kontinuerligt. Trots att deadline för sanering av PCB-fog passerats inkommer fortsatt ärenden med PCB i byggnader och mark till förvaltningen. En del fastigheter som tidigare har sanerats kan åter bli aktuella för sanering då det vid renoveringsarbeten m.m. upptäcks att PCB-haltiga fogar finns kvar eller att materialen i byggnader samt marken återigen kontaminerats.

Sprängämnesprekursorer

Regler för produkter som innehåller vissa kemiska ämnen, så kallade sprängämnesprekursorer, har sin grund i en EU-förordning som kompletterats med lagen och förordningen om sprängämnesprekursorer. Syftet med reglerna är att minska möjligheterna till tillverkning av hemgjorda sprängämnen.

Miljöförvaltningen har inventerat förekomsten av försäljning av sprängämnesprekursorer och det konstateras att tillsynsbehovet är begränsat. Miljöförvaltningen inkorporerar tillsynen av sprängämnesprekursorer i den ordinarie kemikalietillsynen.

Köldmedier

Tillsynen inom köldmedieområdet omfattar främst registrering och granskning av ca 320 årsrapporter från köldmedieanläggningar innehållande fluorerade växthusgaser.

Projekt inom Miljösamverkan Skåne

- Kommunala kemikalieplaner
- Kemikaliesmarta förskolor
- Reducera uppkomsten av mikroplast från konstgräs
- Tillsyn av integrerat växtskydd
- Små avlopp och gemensamhetsanläggningar
- Handläggning i praktiken av förorenade massor
- Avfallsförebyggande genom information och tillsyn
- Energi i tillsynen/energieffektivisering

Miljöövervakning, naturvård och strandskydd

Miljöövervakning

Miljöövervakningsprogrammet för Lunds kommun är ett av kommunens styrdokument, parallellt med LundaEko II. Programmet består av ett antal indikatorer vars syfte är att dokumentera miljötillståndet i kommunen. Miljönämnden ansvarar för att genomföra insatser enligt de indikatorer som faller under miljönämndens ansvarsområde.

Vattenövervakning

Miljöförvaltningen genomför kontinuerligt, vår och höst, grundvattenprovtagningar i ett stort antal brunnar, grundvattenrör och källor som geografiskt är fördelade över hela kommunen. Provtagningarna utgör en del av kommunens miljöövervakningsprogram.

Luftövervakning och luftkvalitet

Miljökvalitetsnormer för utomhusluft syftar till att skydda människors hälsa och miljön samt att uppfylla krav som ställs genom vårt medlemskap i EU. Regeringen har utfärdat en förordning med miljökvalitetsnormer (MKN) för utomhusluft, luftkvalitetsförordningen (2010:477).

Miljönämnden dokumenterar luftkvaliteten i kommunen för att tillse att fastställda miljökvalitetsnormer samt de nationella, regionala och lokala miljömålen uppfylls (*LundaEko II – målområde Friskt vatten och frisk luft*). Kontinuerliga luftmätningar sker i gatu- och taknivå.

Kontinuerliga mätningar i tak- och gatunivå

- Mätningar i taknivå görs av kvävedioxid, svaveldioxid och marknära ozon.
- Mätningar i gatunivå sker vid mätstationen på Trollebergsvägen. Vid denna station mäts kvävedioxid, marknära ozon och PM10.

Redovisning av realtidsdata från mätstationerna sker via kommunens hemsida samt på Naturvårdverkets hemsida (realtidsdata från taknivåmätningarna), samt i årsrapport till nämnden och naturvårdsverket.

Samordnad luftkvalitetskontroll och Skåneluft

Skånes Luftvårdsförbund bildar ett samverkansområde för samtliga skånska kommuner med syfte att samordna kontrollen av luftkvaliteten i Skåne. Kontrollen består av kontinuerliga mätningar samt modellberäkningar enligt en kontrollstrategi som omfattar hela samverkansområdet. Även indikativa mätningar utförs som grund för objektiv skattning.

Samverkansområdet uppfyller kontrollkraven som finns i föreskrifterna om kontroll av luftkvalitet (NFS 2016:9) genom ett nätverk av mätstationer i olika miljöer med kontinuerliga mätningar av kvävedioxid, PM10, PM2,5 samt bensen. För Lunds del innebär detta att vår mätstation vid Trollebergsvägen ingår i nätverket. Övriga mätstationer som ingår finns placerade i Malmö, Burlöv, Helsingborg, Landskrona, Svalöv samt i Trelleborg.

Under 2020 kommer mätning av partiklar (PM10 och PM2,5) att ske i sex kommuner inom samverkansområdet: Kristianstad, Helsingborg, Bjuv, Simrishamn, Hässleholm, Svedala. Mätningarna sker i de miljöer där halterna förväntas vara som högst i urbanbakgrund. För att kartlägga halter av PM10 och PM2,5 för hela Skåne kommer årligen 4–5 nya mätplatser att väljas ut.

Lunds kommun är via miljöförvaltningen även representerad i styrelsen för Skånes Luftvårdsförbund under 2020.

Förvaltningen fortsätter sin samverkan i Skåneluft-gruppen. I detta samarbete ingår fem skånska kommuner (Malmö, Landskrona, Helsingborg, Trelleborg, Lund), Lunds Tekniska Högskola, Skånes Luftvårdsförbund samt Naturvårdsverket. Gruppen har bland annat en gemensam luftdatabas och hemsida där mätvärden från respektive kommuns mätstationer visas i realtid.

Områdesskydd, naturvård och strandskydd

Hänsyn till områdesskydd, naturvårdsaspekter och strandskydd måste tas i allt fler ärenden i och med att det sker en ökning av verksamheter och genomförande av projekt utanför detaljplanelagt område. Åtgärder inom strandskyddat område blir också alltmer vanliga beroende på att kommunen är inne i ett expansivt skede, vilket gör att byggnation och åtgärder i landskapet ökar.

Stort fokus läggs numera på samordning med stadsbyggnadskontoret och tekniska förvaltningen i frågor som berör olika former av områdesskydd. Komplexiteten i ärendena är stor och antalet remisser och beslut som rör vattenverksamhet, naturvård och strandskydd har ökat.

Livsmedel

Offentlig kontroll av livsmedel ska vara riskbaserad och utföras regelbundet. Kontrollfrekvensen ska stå i proportion till riskerna i aktuell verksamhet och hänsyn ska tas till resultaten av livsmedelsföretagarens egna rutiner för säkra livsmedel. Kontrollen ska alltså vara både riskbaserad och behovsanpassad, d.v.s. sättas in där behovet är störst. Resultat från kontrollerna och erfarenheter från övervakning och kartläggningar utgör underlaget för en ändamålsenlig kontroll

En god kommunikation mellan verksamhetsutövare och livsmedelsföretagare är ett arbetssätt som implementeras i den ordinarie kontrollen. Detta underlättar förståelsen för vad som krävs av företagaren för att uppfylla lagstiftningens krav. Den effekt som livsmedelskontrollen ska sträva efter är att upptäcka förekommande avvikelser som kan orsaka hälsofara eller bristande redlighet, samt att förmå företagarna att åtgärda dessa avvikelser inom rimlig tid. Särskilda kontroller utförs vid misstanke om bristande efterlevnad, men kan även utföras slumpmässigt utan någon misstanke om bristande efterlevnad.

Vid upprättande av verksamhetsplanen fördelas fastställd kontrolltid på bland annat kontrollmetoderna revision, inspektion, projekt och provtagning av livsmedel. Kontrollmyndigheten ska regelbundet följa upp och utvärdera kontrollverksamheten och följa upp hur resultatet svarar upp mot planeringen och det kontrollbehov som finns.

Samtliga objekt har en fast årlig kontrollavgift som anger hur många kontrolltimmar objekten har tilldelats. Kontrolltiden för ett objekt är baserat på verksamhetens risk- och erfarenhetsklassning.

Grundläggande för kontrollen är att alla verksamheter under året ska få kontroll enligt tilldelad kontrolltid i timmar samt att alla relevanta kontrollområden kontrolleras. Utöver den ordinarie kontrollen planeras att utföra olika kontrollprojekt samt provtagning av livsmedel.

Översikt av kontrollområden Livsmedel		Dricksvatten och övrigt
A. Administrativa krav	I. Särskilda ingredienser	Allmänna anläggningar
B. Livsmedelsinformation	J. Grundförutsättningar	Enskilda anläggningar
C. Särskild märkning	K. HACCP-baserade förfaranden	Smittskydd/Legionella
D. Skyddade beteckningar	L. Specifika hygienkrav på egenkontroller	Hälsocertifikat
E. Produktspecifika handelsnormer	M. Handel inom EU, Import/Export	
F. Varustandarder	N. Dricksvattenanläggningar	
G. Livsmedel för särskilda grupper	O. Övriga krav	
H. Spårbarhet		

Effektmål för livsmedelskontrollen

Kartläggning av mest förekommande avvikelser under en treårsperiod har resulterat i 5 effektmål som anses särskilt viktiga för livsmedelssäkerheten:

1	B02	Livsmedelsinformation, obligatoriska uppgifter
2	J02	Utformning och underhåll av lokaler och utrustning
3	J03	Hygien före, under och efter processen
4	J04	Personlig Hygien
5	K01	Faroanalys och kritiska styrpunkter, varmhållning och nedkylning av livsmedel

Nationella kontrollmål för kontrollen 2020

De nationella operativa kontrollmålen för 2020-2022 finns angivna i Livsmedelsverkets "[Operativa mål för livsmedelskontrollen-2020-2022](#)". De operativa målen är så kallade SMARTA mål. Det innebär bland annat att de är specifika och mätbara. Ett mål uppfylls när den kontroll som anges i målet utförts på det sätt och i den omfattning som anvisats.

Bedömning av måluppfyllelse görs på nationell nivå av Livsmedelsverket och den baseras på livsmedelskontrollens samlade insatser. För detta behöver Livsmedelsverket få uppgifter från alla myndigheter som utfört kontrollerna under tiden 2020-2022. Resultatet av kontrollen av de operativa målen ska redovisas till Livsmedelsverket i den årliga redovisningen av livsmedelskontroll.

Kontroll av operativa mål 2020

För kontrollen 2020 kommer följande kontrollmål att kontrolleras:

- Operativt mål 5 – Spårbarhet kött
- Operativt mål 6 - Spårbarhet ägg
- Operativt mål 8 – Information allergener
- Operativt mål 9 – Uppgifter om ingredienser

Ny lagstiftning för livsmedelskontrollen 2020

Förordning (EG) 882/2004 om offentlig kontroll kommer att ersättas med (EU) 2017/625. Detta innebär ändringar i samtliga dokument, delegationsordning, taxa och kontrollplan för livsmedelskontrollen. För livsmedelskontrollen innebär införandet av ny lagstiftning och regelverk en utökad administration för år 2020. Förändringar i lagstiftningen kan innebära justeringar av verksamhetsplanen då ändringar träder i kraft den 14 december 2019

Hälsoskydd

Här beskrivs miljönämndens arbetsuppgifter inom hälsoskyddsområdet.

Till anmälningspliktiga verksamheter enligt 38 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd räknas bland annat skolor och förskolor, bassängbad och hygieniska verksamheter med risk för blodsmitta (fotvård, tatuering m.m.). Majoriteten av de anmälningspliktiga objekten har tilldelats en fast årsavgift, vilket anger hur många tillsynstimmar som objekten bedöms behöva årligen. Tiderna ska dock ses som ett genomsnittligt behov under en längre period. Vissa år krävs mer tid för en viss typ av objekt medan behovet kan vara mindre andra år.

Miljönämnden har även tillsyn över verksamheter och lokaler *utan anmälningsplikt* men som ändå lyder under miljöbalken, till exempel idrottslokaler, hotell och hygienverksamheter utan stickande/skärande verktyg.

Bostäder	Strålning	Offentliga lokaler	Hygienlokaler
Inomhusmiljö	Radon	Skolor och förskolor	Tatuerare
Information till fastighetsägare	Elektromagnetisk strålning	Tillfälliga boenden	Håltagning
Egenkontroll	Solarier	Idrottsanläggningar	Akupunktur
		Nöjeslokaler	Fotvård
		Tobakstillsyn	Hudvård
		Bassäng- och strandbad	Frisörer
		Vård- och äldreboenden	Massörer

Tillsynsområden av särskilt intresse under 2020

Bostadsärenden

Många ärenden och samtal kommer in till miljöförvaltningen rörande klagomål på inomhusmiljön i bostadsmiljöer. Klagomålen kan röra till exempel ventilation, fukt och mögel, temperatur och buller. Förtätningen och "blandstaden" samt klimatförändringar medför även nya typer av problem i bostadsmiljöer. När temperaturen utomhus ökar med fler och längre perioder av värmeböljor ökar även problemen med höga inomhustemperaturer.

När vi bor vi närmare varandra och bostäder, skolor, förskolor, lekplatser, idrottsplatser och verksamheter samtidigt ska samsas på en allt mindre yta ökar risken för störningar. Miljöförvaltningen ser en ökning av klagomål relaterat till detta. Tidvis inkommer även mycket klagomål på förekomst av råttor och andra skadedjur, vilket till stor del kan ha med bygg- och gatuarbeten att göra.

Skolor

Under 2020 kommer tillsyn av skolorna att ta vid efter att förskolorna kontrollerats enligt plan. Den tillsynen kommer att fortsätta även under 2021. Det finns cirka 85 skolor i kommunen. Tillsynen beräknas pågå under större delen av året och innehålla informationsmöten, inspektioner samt uppföljning.

Fokus för tillsynen kommer att vara skolornas egenkontroll men även på kemikalier i skolan med anledning av kommunens kemikalieplan LundaKem.

Radon

Ett delmål till miljömålet "God Bebyggd Miljö" är att ingen bostad ska ha en radonhalt över 200 Bq/m³ luft efter år 2020. Arbetet fortsätter med att begära in redovisningar av mätresultat från radonmätning i flerbostadshus där förhöjda radonhalter kan misstänkas. Uppföljning av förelägganden om radonmätning fortsätter under 2020 och en del fastighetsägare riskerar då vitesföreläggande då nödvändiga mätningar och redovisningar uteblivit.

Tobakstillsyn

En ny lag om tobak och liknade produkter trädde i kraft 1 juli 2019. Lagen innehåller en utökning av *rökfria miljöer*. Platser som uteserveringar, lekplatser, entréer till butiker och busshållplatser är några av de nya områden där rökning är förbjuden. Miljönämnden ansvarar för tillsynen över dessa rökfria miljöer.

Vid tillsynen av undervisningslokaler kontrolleras om skolgården är rökfri samt hur skolan eller förskolan arbetar förebyggande med tobaksfrågor. Kontroll av övriga rökfria miljöer, till exempel uteserveringar, perronger och lekplatser, sker vid klagomål samt vid tillsyn av nöjes- och danslokaler.

Nöjes- och danslokaler

Miljöförvaltningen bedriver tillsyn på dans- och nöjeslokaler, då det finns risk att besökare utsätts för hörselskadligt buller. Även närboende riskerar att bli störda av verksamheterna i form av till exempel buller och nedskräpning.

Förvaltningen planerar även att utföra tillsyn vid tillfälliga arrangemang där risken för störningar bedöms vara stor. Många gånger kan denna tillsyn samordnas med socialförvaltningens tillståndsenhet, Polisen och Räddningstjänsten Syd.

Miljöstrategiskt och kommuninternt arbete

Miljöstrategiskt arbete

I miljönämndens uppdrag ingår, utöver tillsynsarbetet, även ett stort mått av miljöstrategiskt arbete i syfte att bygga ett långsiktigt robust och hållbart samhälle. Miljönämnden är delaktig i de flesta kommunala och regionala åtgärder som syftar till att övervaka och förbättra miljön.

Samhällsplanering

Miljöförvaltningen deltar aktivt i samhällsplaneringen och förvaltningen är regelmässigt remissinstans för olika planprogram, detaljplaner, bygglov och för att nämna ett exempel LundaMaTS-arbetet.

Samhällsplaneringen har blivit alltmer komplex och det krävs ett djupare engagemang tidigt i planprocessen. Behovet av strukturerad samordning mellan berörda förvaltningar ökar, bland annat för att säkerställa att viktiga frågeställningar hanteras och prioriteras i ett tidigt skede, men även med hänsyn till frågor om rättssäkerhet.

Trafikverket kommer under 2020 att påbörja det omfattande arbetet med utbyggnad av södra stambanan till fyra spår sträckan Lund-Flackarp. Entreprenaden innefattar en ny järnvägsbro över Höje å och 2024 ska en ny pågatågstation Klostergården stå färdig. Detta stora infrastrukturprojekt kommer troligen att innebära stora påfrestningar för närboende men även övriga staden kommer troligen att märka av arbetet.

Trafikverket har nu även påbörjat förstudier och planeringssamråd för en ny höghastighetsjärnväg sträckan Hässleholm-Lund. Därtill kan nämnas att Trafikverket står i startgroparna för att påbörja stora ombyggnader av väg E22 med nya körfält och nya trafikplatser vid Ideon och Lund Södra.

Dessa stora infrastrukturprojekt kommer under flera år framöver att kräva ett stort engagemang från kommunens förvaltningar. Ett stort antal viktiga frågor ska utredas och kommunens intressen behöver bevakas. Miljöförvaltningen kommer att behöva avsätta resurser för deltagande i olika projekt- och arbetsgrupper m.m.

Vattendirektivet och Lunds Vatten

Arbetet med Vattendirektivet och åtgärdsarbetet för att uppfylla miljö-kvalitetsnormer involverar många aktörer och det är samtidigt komplexa miljöproblem som ska lösas. Lunds kommun har, i samarbete med VA Syd, tagit fram ett antal planer inom ramen för konceptet *Lunds Vatten*:

- Kommunal Vattenförsörjningsplan
- VA-utbyggnadsplan
- Dagvattenplan
- Översvämningssplan
- Sjö- och vattendragsplan

Dessa strategiska vattenplaner utgör viktiga planeringsinstrument i den kommunala vardagen. Förvaltningen deltar aktivt i arbetsgrupper som utreder ett antal åtgärder som behöver genomföras för att uppnå en långsiktig hållbar dagvattenhantering och översvämningssplanering. Åtgärdsarbetet bedöms bidra till kommunens åtaganden att uppfylla miljö-kvalitetsnormer för vatten enligt EU:s vattendirektiv.

Kemikalieplan

Under 2018 antogs kemikalieplanen för Lunds kommun (LundaKem). Kemikalieplanen syftar till att få igång ett systematiskt arbetssätt för att minska användningen av miljö- och hälsofarliga ämnen.

Förvaltningen arbetar med flera åtgärder i planen. En bärande del i planen är informationsinsatser för att på olika sätt kommunicera LundaKem. Informationsinsatser utförs även för de verksamheter som på eget initiativ har sökt stöd från miljöförvaltningen för att jobba med kemikaliefrågorna. Under 2020 planeras ytterligare insatser för att informera om arbetet med LundaKem och kemikaliers hälso- och miljöpåverkan, till allmänheten och inom kommunens egen organisation.

Informationsmaterial riktat till förskolor har tagits fram för att stödja åtgärdsarbetet. I samband med tillsynen på förskolor utförs vägledning kring och kontroll av verksamheten för att minska miljö- och hälsofarliga ämnen bland barn och unga. Under 2020 kommer ett liknande projekt utföras med nytt informationsmaterial riktat till skolor och gymnasier i Lunds kommun. I samband med tillsyn på skolorna ska vägledning och kontroller utföras med särskilt fokus på kemikalier.

En nätverksgrupp för LundaKem har startats upp inom kommunen. Nätverksgruppen träffas regelbundet för att samverka kring, följa upp och utveckla åtgärder inom LundaKem. Undergrupper till nätverket kommer att upprättas för att arbeta med specifika åtgärder.

Nationellt medverkar miljöförvaltningen i Naturvårdsverkets beställargrupp för att minska miljö- och hälsopåverkan från konstgräsplaner, BeKogr. Under år 2020 kommer BeKogr hålla ett regionalt möte i Lund.

Vidare kan nämnas att förvaltningen har deltagit i miljösamverkan Skånes arbetsgrupp som tagit fram tillsynsvägledning och checklistor i syfte att reducera utsläppen av mikroplaster från konstgräsplaner samt lekytor med gummi och konstgräs. Vägledningmaterialet kommer att spridas till Skånes miljömyndigheter under 2020.

Lokalt har förvaltningen startat två arbetsgrupper inom kommunen, en för konstgräs och en för lekytor, där samtliga aktörer rörande konstgräs och gummiunderlag finns representerade. Kultur- och fritidsförvaltningen håller, i tätt samarbete med miljöförvaltningen, på att ta fram en handlingsplan för konstgräsplanerna i kommunen. Flera åtgärder för att hindra spridning av gummigranulat från konstgräsplanerna pågår och detta åtgärdsarbete kommer att fortsätta under 2020. Även arbetsgruppen gällande lekytor kommer under 2020 ta fram en handlingsplan för att minska gummitytor och konstgräsytor samt minska spridning av mikroplaster.

Miljöförvaltningen kommer att utöka tillsynen på ytterligare ett antal typer av anläggningar som kan ge upphov till spridning av mikroplaster. Ett exempel är ridbanor, där inblandning av plastfibrer i underlaget är vanligt förekommande. Kommunen projekterar för en ny ridbana och de första planerna innehöll en bana med plastfibrer som nu, på miljöförvaltningens inrådan, projekterats om till banor med underlag utan plastfibrer. Tillsyn över fler ridbanor kommer att ske med fokus på just underlag och spridning av mikroplaster.

Kemikalieplanens åtgärder är inlagda i Stratsys för att uppföljning av insatser och arbete som genomförts under året ska kunna ske upp på ett strukturerat sätt.

Omgivningsbuller

Kommunens åtgärdsprogram mot buller gäller för åren 2019-2023 och miljöförvaltningen ingår i den arbetsgrupp, med representanter från miljöförvaltningen, tekniska förvaltningen och stadsbyggnadskontoret, som ansvarar för uppföljning av planerade åtgärder. Miljöförvaltningen står även som medansvarig för en del av åtgärderna som ska vidtas under 2020.

Miljöanpassad upphandling

Miljönämnden bistår upphandlingsenheten vid kommunkontoret i frågor kring de miljökrav som ingår i kommunens upphandlingar.

Energitillsyn

Genom att bli mer energieffektiv och minska sin energianvändning kan en verksamhet minska sin miljöpåverkan. Energitillsyn är en integrerad del av den löpande tillsynen som miljöförvaltningen driver.

Miljöförvaltningen har varit engagerad i flertalet nationella och regionala projekt inom energieffektivisering. Miljösamverkan Skåne planerar år 2020 att ha ett tillsynsprojekt för att följa upp 2016-2019 års nationella projekt "Incitament för energieffektivisering". Miljöförvaltningen kommer att ingå i projektet.

Kommuninternt arbete

IT, Kommunikation och kvalitetsutveckling

En viktig del av miljöförvaltningens arbete är underhåll av stödjande verksamhetssystem som krävs för att hantera ärenden och annan administration. En ökad digitalisering ses som en möjlighet till mer effektiva arbetsätt. På sikt kan införande av verktyg som exempelvis olika former av e-tjänster och e-signering, e-närarkiv samt användning av GIS effektivisera verksamheten. Förvaltningen publicerar information på Lund.se som vänder sig till medborgare och företagare. Förvaltningens kvalitetsutveckling och servicenivå hänger samman med områden som innefattar IT, webb-administration och kommunikation.

Uppgradering av verksamhetssystem EDP MiljöReda till EDP Vision Miljö

Under 2020 kommer förvaltningens verksamhetssystem EDP MiljöReda att moderniseras och uppgraderas till EDP Vision Miljö. Övergången till det nya systemet kommer att kräva en stor utbildningsinsats för hela förvaltningen. Erfarenheter från andra kommuner som genomfört övergången visar även på behovet av att ha en viss beredskap inom organisationen då inkörningsproblem kan uppstå.

Servicemätning – Insikt

En del i miljöförvaltningens kvalitetsutvecklingsarbete är att genomföra olika former av servicemätningar. Ett sådant instrument är SKL:s enkätundersökning *Insikt* som distribueras till bland annat företagare som fått ett beslut eller varit föremål för någon form av tillsynsåtgärd från miljönämnden. Ett antal serviceparametrar mäts och redovisas kvartalsvis.

Företagsklimat

Ett övergripande arbete för att förbättra företagsklimatet i kommunen har inletts där miljöförvaltningen genom sina fina resultat i NKI-mätningar tar ett stort ansvar. Nämnden har genom sitt breda uppdrag kontakt med de flesta verksamheter i kommunen och ser positivt på uppdraget.

Storstadsproblematik, krisledning samt katastrofplanering

Den ökade urbaniseringen påverkar förvaltningen på flera sätt. En konsekvens är att Lund riskerar att utveckla mer "storstadsproblematik" tex med en ökad kriminalitet. Miljöförvaltningen har en roll att spela i samverkan med polis, tull, Länsstyrelse och övriga förvaltningar inom kommunen.

Miljöförvaltningen deltar aktivt i kommunens krisledningsarbete, såväl krisledningsstab som övrig katastrofplanering. Årligen genomförs övningar med olika teman i syfte att upprätthålla hålla kompetensen och ha en god beredskap inom området.

Miljöskydd	Tillsynsbehov 2020	Tillsynsbehov 2021	Tillsynsbehov 2022	Planerad tillsyn 2020
Areella näringar, lantbruk och hästgårdar	900	900	900	900
Asfalt- och betongindustri	100	100	100	100
Avfalls- och återvinningsverksamhet, deponier	400	400	400	400
Avloppsreningsverk	245	300	350	245
Energiproduktion	207	207	207	207
Fordonbranschen	499	489	454	645
Grafisk industri, plast- och färgtillverkning	118	127	92	118
Kemikalie- och läkemedelsindustri	653	656	644	648
Livsmedelsindustri	90	90	90	90
Maskinstationer/-uthyrare	100	0	0	50
Motoranläggningar	12	12	12	12
Skjutbanor	18	18	18	18
Större enskilda objekt (ESS, Sturup, Krematoriet, Örtofta, MSB)	132	132	132	132
Tandläkare	200	150	50	200
Tvätterier	16	16	16	16
Täktverksamhet	150	150	150	150
Verkstadsindustri	163	163	163	122
Vindkraft	60	60	60	60
Värmepumpar	100	100	100	100
Bekämpningsmedel	110	110	110	110
Byggarbetsplatser (klagomål)	225	225	225	225
Cisterner	30	30	30	30
Enskilda avlopp inkl. gemensamhetsanläggningar	1156	1440	1440	1156
Förorenad mark	1280	1250	1250	1250
Infrastruktur - väghållning och järnväg	140	140	140	140
Köldmedier	1052	1052	1052	1052
Ledningsnät - spill- och dagvatten	100	100	100	100
Parkeringshus	80	0	0	80
PCB	120	120	120	120
Olyckor och tillbud	100	100	100	100
Renhållning och nedskräpning	200	200	200	200
Sprängämnesprekursorer	10	10	10	10
Summa	8766	8847	8715	8786

Miljöövervakning och naturvård	Tillsynsbehov 2020	Tillsynsbehov 2021	Tillsynsbehov 2022	Planerad tillsyn 2020
Administration av miljöövervakningsprogram	50	50	50	50
Vattenövervakning	510	510	510	510
Luftövervakning	200	200	200	200
Naturvård, strandskydd	150	150	150	150
Summa	910	910	910	910
Livsmedel	Tillsynsbehov 2020	Tillsynsbehov 2021	Tillsynsbehov 2022	Planerad tillsyn 2020
Kontrolltid livsmedelsanläggningar	2951	2951	2951	2951
Registrering/kontroller/riskklassning	400	400	400	400
Rådgivning/Information/Klagomål	1600	1600	1600	1600
Bevakning av e-handel	200	200	200	200
Extra offentlig kontroll	100	100	100	100
Kurser/Kompetensutveckling/Kvalitetssäkring	500	500	500	500
Projekt/provtagning	200	200	200	200
Dricksvatten från vattenverk	350	350	350	350
Enskilt dricksvatten	350	350	350	350
Summa	6651	6651	6651	6651
Hälsoskydd	Tillsynsbehov 2020	Tillsynsbehov 2021	Tillsynsbehov 2022	Planerad tillsyn 2020
Remissyttranden, rådgivning	1100	1100	1100	1100
Bostadsärenden	1100	1300	1500	1100
Undervisning, barnomsorg	1320	720	1820	1320
Hygienverksamheter och kosmetiska produkter	340	480	360	340
Strålning (solarier, radon, magnetfält, kraftledningar)	300	230	200	300
Tobakstillsyn	100	100	100	100
Smittskydd Legionella	50	50	50	50
Idrottsanläggningar	15	350	50	15
Nöjes- och danslokaler	200	200	300	200
Hotell/Tillfällig boende	15	250	15	15
Äldreboenden/Övr vårdboenden	50	300	15	50
Badanläggningar/spontanbad	145	15	145	145
Djurhållning enligt lokala miljöföreskrifter	20	20	20	20
Summa	4755	5115	5675	4755

Internt och kommunövergripande				
	Tillsynsbehov 2020	Tillsynsbehov 2021	Tillsynsbehov 2022	Planerad tillsyn 2020
Samhällsplanering och större infrastrukturprojekt	600	600	600	600
Verksamhetssystem och IT/kommunikation/webb	1750	1750	1750	1750
Miljöanpassad upphandling	110	100	100	110
Kvalitetsarbete (samordning, utveckling, uppföljning)	50	50	50	50
Lunds Vatten	70	70	70	70
Skånes Luftvårdsförbund styrelsen	40	40	40	40
LundaEko övergripande	100	100	100	100
Kemikalieplan Lundakem	1250	1500	1500	1250
Kvalitetssäkra tillståndprocess ensk avlopp LOVA	204	0	0	204
Miljösamverkan & Naturvårdsverket - Konstgräs	20	20	20	20
Plan- och bygglovsremisser	1000	1200	1400	1000
Omgivningsbuller	100	200	300	100
Summa	5294	5630	5930	5294
Totalt				
	Tillsynsbehov 2020	Tillsynsbehov 2021	Tillsynsbehov 2022	Planerad tillsyn 2020
Total Miljöskydd	9676	9757	9625	9696
Total Hälsoskydd	4755	5115	5675	4755
Total Livsmedel	6651	6651	6651	6651
Totalt Internt och kommunövergripande	5294	5630	5930	5294
Total summa	26376	27153	27881	26396